శ్లో॥ హ్రీంకారే చంద్రమధ్యే పునరపి వలయే షోడశావర్ణపూర్ణే
బాహ్యే కంఠేరవేష్టే కమలదళయుతే మూలమంత్రే ప్రయుక్తే ।
సాక్షాత్ త్రైలోక్యవశ్యం పురుషవశకృతం మంత్రరాజేన రాజ
మేతత్ తత్త్వస్వరూపం ప్రణమపద మిదం పాతు మాం పార్శ్వనాథః॥ ౫

ఇతి మంత్రమహార్ణవే పద్మావతీస్తోత్రాంతర్గతపద్మావతీస్తోత్రపంచ శ్లోకీ సమాప్తా ।

(ఈశ్లోకములను మార్వాడీదేశమున ఎందరో భక్తులు నిత్యపారాయణ చేయుచు అభీష్టార్థములను బడయుచుందురు. ఇది అష్టైశ్వర్యప్రదము.)

మహామృత్యుంజయమంత్రసంపుటిత
మహార్ఘ్యదానవిధానమ్.

(అసాధ్యసర్వవ్యాధిహరప్రత్యక్షకల్పము)

సూచన:- సృష్టిప్రారంభమున బ్రహ్మదేవుడు సకలజీవరాసులతో మృత్యువునుకూడ సృజించి 'ఆయువు చెల్లిన సకలజీవుల ప్రాణములను హరించుట నీవృత్తి' యని మృత్యుదేవత కాజ్ఞాపించెను. అప్పుడామృత్యువు నిజశరీరముతో ఆయువుచెల్లిన జీవులవద్దకు ప్రాణములను హరించుటకై వచ్చుచుండెను. కాని ఆయుధములతో కొందరు, ఇష్టదేవతామంత్ర జపహోమార్చనాదులతో కొందరు మృత్యువును దరికి జేరనీయక కొట్టుచు ఉచ్చాటన చేయుచుండిరి. అప్పుడామృత్యువు బ్రహ్మకడకేగి పెద్దపెట్టున నేడ్చుచు జరిగినది చెప్పుచుండగా బ్రహ్మ తన దోసిలియొగ్గి ఆ మృత్యుదేవతయొక్క కన్నీటిని బట్టి భూమిపై చల్లగ ఆ కన్నీటివలన తడిసిన ఇసుకరేణువులనుండి అసంఖ్యాకములైన భయంకరవ్యాధు లుద్భవించెను. ఆవ్యాధులను మృత్యుదేవతకు సేవకులుగ నియమించి కొన్నిరోగములు ప్రత్యక్షముగ కనబడినను మృత్యువుమాత్రము కంటికి కనపడకుండునట్లు వర మనుగ్రహించెనని పురాణవాణి.

ఏది తప్పినను జన్మించిన జీవులకు మృత్యువు తప్పదు. కాని తన ప్రయత్నమువలన ప్రతిజీవికి 100 అపమృత్యువులు దాటగలవు. కాల మృత్యువును మణిమంత్రౌషధాదులుకూడ తప్పించలేవు. పరిహారమైన వ్యాధికోటిద్వారా మృత్యువు ప్రాణములను గొనుచున్నది.

నేడు ప్రాచీనాధునిక వైద్యగ్రంథరాజములలోనుండ కనబడని పేరు లేని అనేకభయంకరవ్యాధులు అమూల్యములైన ప్రాణములను మృత్యు దేవతకు నైవేద్యము పెట్టుచున్నవి. నేడు ఎట్టి ఐశ్వర్యభోగములున్నను పప్పెదు మెతుకులకు నోచుకొనక దీర్ఘ కాలము మంచమున ప్రుగ్గుచు మనోవిభ్రమును కోల్పోవుచు దుస్సహానేకదుష్టవ్యాధిపీడితులై కాలమును వెళ్లబుచ్చువారెందరో గలరనుట యతిశయోక్తికాదు. ఎట్టి అసాధ్య రోగములకైనను శాతాతపీయ కర్మవిపాక మహార్ణవాదులయందు మంత్ర చికిత్సలు గలవు. అవి మహర్షిప్రణీతములు; ఆచరణసాధ్యములుగాన అన్నికర్మజన్యాఽసాధ్యవ్యాధులనుండి విముక్తినంది వెంటనే పరిపూర్ణారోగ్య మును పొందుటకు మహామృత్యుంజయమంత్రసంపుటిత తృచార్ఘ్యదాన నమస్కారవిధి సర్వోపయుక్తమని, అవశ్యాచరణీయమని యెంచి అప్రస్తుతము కాదని భావించి ఇందు పొందుపరచితినిగాన వ్యాధితీవ్రత ననుసరించి అవసరమైనన్ని రోజులు ఈవిధిని ఋత్విజులచే చేయించుకొని రోగవిముక్తులై సత్వరమే పరిపూర్ణారోగ్యభాగ్యమును పొంది సుఖింతురు గాక. అర్హులైనవారు స్వయముగ చేసుకొనవచ్చును.

మరియు 'ఆదిత్యో రుద్ర ఏవ' అని విద్యారణ్య భట్టభాస్కరీయాదు లలో చెప్పబడినదిగాన ఆదిత్యుడు రుద్రుడే యగుటవలన మహామృత్యుం జయమంత్రసంపుటీకరణముతో తృచార్ఘ్యదాననమస్కారవిధి సత్వర సత్ఫలప్రదమనుట నిర్వివాదము. 'ఆరోగ్యం భాస్కరా దిచ్ఛేత్'.

:- సర్వరోగహరసూత్రశ్చార్ఘ్యః :-

హేమాద్రౌ కర్మవిపాకే :-

శ్లో॥ ఉద్యన్నద్యేతి మంత్రోఽయం సౌరః పాపప్రణాశనః ।
రోగఘ్నశ్చ విషఘ్నశ్చ భుక్తిముక్తిఫలప్రదః ॥ ౧
సూత్రస్య రోగనాశాయ ఖ్యాతో లోకహితాయ చ ।
ఏతేనారాధితో దేవ స్సూత్రకమంత్రేణ భాస్కరః ॥ ౨
ఏతేనైవ విధానేన న్యాసపూర్వక్రమేణ చ ।
హస్తయో ర్న్యాసయే మూర్ధ్ని పాదనాభిముఖే తథా ॥ ౩
చక్షుషోః కవచం చాత్ర పాదస్యాది పదై ర్న్యసేత్ ।
'ఉద్య' న్దక్షిణహస్తే వై 'ఆరోహన్' వామహస్తకే ॥ ౪
తత్రైవ 'హృద్రోగ' హృది సూర్యోఽజ్ఞానా త్త్వథామయాత్ ।
'హరిమాణం' మూర్ధ్ని భాను ర్మాం భూతా త్సర్వతోఽవతు ॥ ౫
'శుకేషు' క్షిప్య పాదే చ గమనా దవతా ద్ధరిః ।
'రోపణాకాసు' వామే తు రక్ష పూషా త్వథామయాత్ ॥ ౬
'అథో' నాభ్యాం మహారోగా త్స్వర్ణగర్భోఽభిరక్షతు ।
'హరిమాణం' ముఖం జిహ్వాం మరీచి ర్మమ రక్షతు ॥ ౭
'ఉదగా' ద్దక్షనేత్రం చ వామం 'విశ్వేన' రక్షతు ।
'ద్విషన్తం' కవచం మేస్తు మేలోమాన్యర్కో రక్షతు ॥ ౮
విద్వేషణా 'న్మో అహం' మాం రక్ష త్వస్త్రేణ భాస్కరః ।
ఏవం యః కురుతే న్యాసం ద్వాదశం రోగనాశనమ్ ॥ ౯
సర్వపాపవినిర్ముక్తః సర్వోపద్రవవర్జితః ।
ఉపచారాదికం కుర్యా ద్గంధపుష్పై స్స్వశక్తితః ॥ ౧౦
పాదార్ధయుక్తర్చేనైవ ద్విరావృత్త్యా విలోమతః ।
దద్యా దర్ఘ్యం విలోమేన చానులోమే పునః పునః ॥ ౧౧

యోఽర్ఘ్యం వై తామ్రపాత్రేణ ప్రదదాతి సహస్రకం ।
శతం వా భానువారేషు విప్రాన్ ద్వాదశ భోజయేత్ ॥ ౧౨
రోగాద్భవతి నిర్ముక్తః సర్వశత్రూన్ జయేచ్చ సః ।
చతుర్వింశతి వాఽర్ఘ్యైశ్చ యోఽర్చయేద్భాను మన్వహం॥ ౧౩
సర్వరోగవినిర్ముక్తో ద్వేషిణ శ్శమయేత్తు సః ।
పుత్రభార్యపశూనాం చాప్యారోగ్యం సర్వదా లభేత్ ॥ ౧౪
శ్రియం ప్రాప్నోతి విపులాం బ్రహ్మ ప్రాప్నో త్యనామయః ॥

భా:- 'ఉద్యన్నద్య' యను ఈ సౌరమంత్రము పాపహరము, రోగఘ్నము, విషహరము, ఇహపరఫలప్రదము, లోకహితార్థము, సర్వవ్యాధినాశనార్థమై, ఈ త్ర్యృచమంత్రము సర్వోపయుక్తమని విఖ్యాతి జెందినది. ఉక్తప్రకారము ఉపచారాదికమును, న్యాసములను ఆచరించవలెను. సర్వపాపవినిర్ముక్తము, సద్యోపద్రవవర్జితము నగు ఈ విధానము పాదార్ధ ఋక్త్ర్యృచలతో అనులోమ విలోమములతో ఉక్త రీతి నుక్తమంత్రముల నుచ్చరించుచు రాగిపాత్రతో రక్తగంధపుష్పాక్షతలచే వేయిగాని, నూరుగాని, 24గాని అర్ఘ్యములను ఆదివారములయందు ఇవ్వవలెను. పిమ్మట పండ్రెండుగురు విప్రులకు భోజనము పెట్టవలెను. ఇట్లు చేసినవారు సమస్త అసాధ్యరోగములనుండి విముక్తులగుదురు. మరియు తనను ద్వేషించువారు మిత్రు లగుదురు. తన పుత్ర కళత్ర పశ్వాదులకు కూడ ఆరోగ్యము ప్రాప్తించును. రోగరహితులై మహదైశ్వర్యవంతులై దేహాంతమున బ్రహ్మపదమును పొందుదురు.

ఉద్యన్నేతి త్ర్యృచం సమ్యక్ మహామృత్యుంజయేన తు ।
సంపుట్య సూర్యస్యార్ఘ్యాణి నమస్కారాన్ తథైవ చ ॥ ౧
యే కుర్వన్తి సదా భక్త్యా ముచ్యంతే తే మహారుజైః ।
ఆరోగ్యాయుర్వైభవాదీన్ ప్రాప్నువంతి న సంశయః ॥ ౨

భా:- మహామృత్యుంజయమంత్రసంపుటీకరణముతో 'ఉద్యన్నద్య' అను ప్రత్యేకవిధానముగ సూర్యదేవునకు అర్ఘ్యములనుగాని, నమస్కారములనుగాని (విడివిడిగా) ఎవరు భక్తితో చేయుదురో వారు మహారోగములనుండి విముక్తిజెంది ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములను పొందుదురు; సందేహములేదు.

—: మాధవభట్టకృత కారికాః :—

శ్లో॥ ఆవృత్తి రేకా ప్రక్షేపా చ్చతుర్వింశతి రీరితా ।
తావతీభి స్త్రపైకా స్యా త్తావద్భి ర్వ్యాల్యయు గ్భవేత్ ॥ ౧
తావద్భిరేవ లఘుభి రేకోర్ఘ్యః పరికీర్తితః ।
షట్సప్తత్యధికైః పంచశతై రంశః ప్రకీర్తితః ॥ ౨
(576 అర్ఘ్యములు)
యుగై ర్నేత్రాష్టభి స్త్వగ్నిచంద్రై ర్విగణితో లఘుః ।
(13824 అర్ఘ్యములు)
లక్షత్రయేణ విధివ దేకవింశత్సహస్రకైః ॥ ౩
షట్సప్తత్యధికై స్సప్తశతై రర్ఘ్యాః ప్రకీర్తితాః ।
(321776 అర్ఘ్యములు)
ఏకోనాశీతిలక్షై ర్ద్విషష్టిమితసహస్రకైః ॥ ౪
మహార్ఘ్యోఽత్ర చతుర్వింశ త్యధికై ష్షణ్మతై ర్భవేత్ ।
(766224 అర్ఘ్యములు)

ఇత్యాదయో బహవః సంతి ।

అన్యచ్చ :—

శ్లో॥ రసర్తుసంయుతక్షేపై రావృత్తిః పరికీర్తితా ।
ఆవృత్తి । (అర్ఘ్యములు 66)
యుగాష్టబాణచంద్రైస్తై రంశోఽప్యత్ర ప్రకీర్తితః ॥
(1584 అర్ఘ్యములు) అంశ । ఇత్యాదయః ।

(పై రెండు పక్షములలో ఏదో ఒక పక్షమున చెప్పబడిన సంఖ్యను గ్రహించి వ్యాధితీవ్రత ననుసరించి ఆవృత్తిగాని, అంశగాని లేక ఇంకను హెచ్చుగాగాని చేయవచ్చును.)

మహామృత్యుంజయమంత్రసంపుటిత
త్ర్యృచార్ఘ్యదానకల్పః

ఆచమ్య దేశకాలౌ సంకీర్త్య గోత్రనామాదీనుచ్చార్య మమ (యజమానస్య) సకలగ్రహచారదుష్టారిష్టపరిహారార్థం మమ (యజమానస్య) ఇహజన్మని జన్మాంతరేషు కృత కాయిక వాచిక మానసికాది సమస్తపాతకవశాత్ (యజమానస్య) మమ దేహే సముత్పన్న ఉత్పత్స్యమాన సమస్త అసాధ్యరోగనివృత్త్యా దీర్ఘాయురారోగ్యప్రాప్త్యర్థం (కారాగారవాసాదిప్రతిబంధకనివృత్త్యర్థం) మమ (యజమానస్య) జీవచ్ఛరీరావిరోధేన (అముక) రోగస్య సమూలనాశద్వారా శీఘ్రమేవ పరిపూర్ణారోగ్యప్రాప్త్యర్థం అపమృత్యుపరిహారద్వారా ఆయురభివృద్ధ్యర్థం శ్రుతిస్మృతిపురాణోక్త ఫలప్రాప్త్యర్థం క్షిప్రారోగ్యకామః మిత్ర రవిసూర్య భాను ఖగ పూష హిరణ్యగర్భ మరీచ్యాదిత్య సవిత్రర్క భాస్కర ప్రీతయే సంభవద్భిర్ద్రవ్యైః సంభవద్భిః పదార్థైః సంభవతా నియమేన చతుర్దశప్రణవగ్రథిత మహామృత్యుంజయమంత్రసంపుటిత ఉద్యన్నద్యేతి త్ర్యృచార్ఘ్యదానాని (నమస్కారాన్) కరిష్యే ।

తతః గణపతిపూజాం కృత్వా భూశుద్ధ్యాదికం కుర్యాత్ ।

పూర్వోక్త = ప్రీత్యర్థం చతుర్దశపరిగణనగ్రథిత మహామృత్యుంజయమంత్రసంపుటిత త్ర్యుచాదిత్యదానాని(నమస్కారాన్) కరిష్యే ।

గోమయలిప్తభూమౌ సర్వతోభద్రమండలం వా శాలి చూర్ణేన అష్టదళపద్మం వా విలిఖ్య । తత్ర తామ్రపాత్రం నిధాయ, తతః తామ్రపాత్రే రక్తచందనేన ద్వాదశదళపద్మం విలిఖ్య, తద్దళేషు ప్రాగారభ్య మిత్ర రవి సూర్య భాను ఖగ పూష హిరణ్యగర్భ మరీచ్యాదిత్య సవిత్రర్క భాస్కరాఖ్య ద్వాదశాదిత్యనామాని నమోంతాని రక్తచందనేన విలిఖేత్ ।

(ఒకరాగిపళ్ళెములో రక్తచందనముతో 12 దళములుగల పద్మమును వ్రాసి ఆ 12 దళములయందు మిత్ర రవి సూర్య భాను ఖగ పూష హిరణ్యగర్భ మరీచి ఆదిత్య సవితృ అర్క భాస్కర అను 12 నామములను రక్తచందనముతో నమోంతములుగా విభజించి వ్రాయవలెను.)

తతో అరుణాఖ్య సారథిం మహామృత్యుంజయం మిత్రాద్యాన్ ద్వాదశాదిత్యాంశ్చ వ్యాహృతిపూర్వకం తత్తన్మంత్రైరావాహయేత్ ।

తద్యథా :- ఓం భూర్భువస్సువః । అరుణం మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి ।

—: అథ అరుణపూజా :-

భోః! గణపతే! త్వదాజ్ఞయా అరుణపూజాం కరిష్యే ।

శ్లో॥ వినతాతనయో దేవః కర్మసాక్షీ సురేశ్వరః ।
సప్తాశ్వ స్సప్తరజ్జుశ్చ అరుణో మే ప్రసీదతు ॥

అథ ధ్యానమ్ :-

శ్లో॥ రజ్జువేత్రకశాపాణిం ప్రసన్నం కశ్యపాత్మజమ్ ।
సర్వాభరణదీప్తాంగ మరుణం ప్రణమామ్యహమ్ ॥

ఇతి ధ్యాత్వా ।

అరుణాయ నమః, ఆసనం సమర్పయామి । అనూరవే నమః, అర్ఘ్యం । కశ్యపాత్మజాయ నమః, ఆచమనం । కశాపాణయే నమః, స్నానం । రవిసారథయే నమః, వస్త్రం । ఉదయప్రభాయ నమః, ఉపవీతం । రవిరథగామినే నమః, గంధం । రక్తవర్ణాయ నమః, అక్షతాన్ । అదితిసూనవే నమః, ఆభరణమ్ । వినతాతనయాయ నమః, పుష్పాణి ।

ఓం అరుణాయ నమః । అనూరవే, వినతాసుతాయ, కర్మసాక్షిణే, సురేశ్వరాయ, సప్తాశ్వాయ, సప్తరజ్జవే, కశాపాణయే, వేత్రహస్తాయ, ఉదయప్రభాయ, రవిరథగామినే ఇతి రక్తపుష్పాక్షతైః పూజయామి ।

ఓం కర్మదక్షాయ నమః, ధూపం । రక్తవర్ణాయ నమః, దీపం । అరుణాయ నమః, నైవేద్యం । అరుణప్రభాయ నమః, తాంబూలమ్ । బ్రహ్మజ్యోతిషే నమః, నీరాజనం । వినతాతనయాయ నమః, పుష్పాంజలిమ్ । కశ్యపాత్మజాయ నమః, ప్రదక్షిణం । గరుడాగ్రజాయ నమః, నమస్కారాన్ ।

అనయా పూజనయా అరుణః ప్రీయతామ్ । అరుణప్రసాదం శిరసా గృహ్ణామి । ఇత్యరుణపూజా ।

తతః మహామృత్యుంజయమంత్రేణ మృత్యుంజయమావాహయేత్ ।

మంత్రో యథా :- ఓం హ్రాం ఓం జూం ఓం సః ఓం భూః
ఓం భువః ఓం స్వః ఓం త్ర్యంబకం యజామహే ।
సుగంధిం పుష్టివర్ధనమ్ । ఉర్వారుకమివ బంధనా
న్మృత్యోర్ముక్షీయ మామృతాత్ । ఓం స్వః ఓం
భువః ఓం భూః ఓం సః ఓం జూం ఓం హ్రాం ఓం
స్వాహా ॥ ఓంభూర్భువస్సువః । మహామృత్యుంజయం
సాంగం = మహామృత్యుంజయ మావాహయామి ।
(ఇతి పద్మమధ్యే ఆవాహయేత్)
తతః ద్వాదశాదిత్యాన్ । తద్యథా :-
ఓం భూర్భువస్సువః । ఓం హ్రీం ఉద్యన్నద్య మిత్ర
మహః । మిత్ర మావాహయామి । ఏవం క్రమశః ద్వాదశా
దిత్యాన్ ద్వాదశదళేషు తత్తన్మంత్రై రావాహ్య ।
భో ! అరుణ ! త్వదాజ్ఞయా మిత్రరవి = భాస్కరాఖ్య
ద్వాదశాదిత్యపూజాం కరిష్యే ।
మం ॥ ఓం ఘృణి సూర్య ఆదిత్యో న ప్రభావాత్యక్షరమ్ ।
మధుక్షరన్తి తద్రసమ్ । సత్యం వై తద్రస మాపో జ్యో
తీరసోఽమృతం బ్రహ్మ భూర్భువస్సువరోమ్ ॥ ఇత్యా
వాహ్య ।
తతః ప్రాణప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్ ।
ఓం ధ్యేయస్సదా సవితృమండలమధ్యవర్తీ
నారాయణ స్సరసిజాసనసన్నివిష్టః ।
కేయూరవాన్ మకరకుండలవాన్ కిరీటీ
హారీ హిరణ్మయవపు ర్ధృతశంఖచక్రః ॥

ఆసత్యేన, భాస్కరాయ విద్మహే, ఘృణి సూర్యాయ, ఆదిత్యో వా ఏష ఇతి మంత్రైః, తత్సవితురితి గాయత్ర్యా హ్రాం హ్రీం ఉద్యన్నద్యేతి మంత్రైశ్చ ధ్యాత్వా ।

మృత్యుంజయాయ రుద్రాయ నీలకంఠాయ శంభవే ।
అమృతేశాయ శర్వాయ మహాదేవాయ తే నమః ॥

మృత్యుంజయసహితమిత్రరవి = భాస్కరేభ్యో నమః । ధ్యాయామి । ధ్యానం సమర్పయామీత్యాది పురుషసూక్త విధానేన షోడశోపచారపూజాం కుర్యాత్ ।

(పై ప్రకారముగ ఆవాహనచేసి ప్రాణప్రతిష్ఠానంతరము పురుష సూక్త విధానముగ షోడశోపచారపూజను చేయవలెను.

తతః ఆద్యాద్వాదశకేన ఆదిత్యహృదయేన మహాసౌరేణ అరుణకేతుకమంత్రైశ్చ రవిస్తోత్రైః శతసహస్రనామభిః [illegible] అంభస్యపారేత్యనువాకేన తత్తదర్థానుసంధానపూర్వకం సాష్టాంగమాదిత్యం సహస్రకృత్వః ప్రణమేత్ । అథవా యథాశక్తి యథావకాశం ప్రణమేదితి ॥

తతః ఉపవిశ్య-

పూర్వోక్త = ప్రీత్యర్థం సూర్యార్ఘ్యప్రదానాని కరిష్యే ।

తతః మహామృత్యుంజయ త్ర్యృచమంత్ర న్యాసాదికం కుర్యాత్ ।

-: మహామృత్యుఞ్జయమంత్రలక్షణమ్ :-

వసిష్ఠకల్పే :-

శ్లో॥ ప్రణవాన్తే ప్రసాదశ్చ మృతిహారక ఏవ చ ।
భూరాది వ్యాహృతయశ్చ త్ర్యంబకేతి చ ఋక్ తతః ॥
విపర్యేణ త్రిబీజం చ ద్వ్యక్షరం వ్యాహృతిత్రయం ।
స్వాహాంతే మనురేషోఽత్ర శుక్రేణారాధితః పురా ॥
మహామృత్యుఞ్జయ ఇతి త్రిషు లోకేషు విశ్రుతః॥

మంత్రో యథా :-

అస్య (శ్రీ) మహామృత్యుంజయమంత్రరాజస్య । మంత్రావరుణపుత్రో వసిష్ఠఋషిః । అనుష్టుప్ ఛందః । మహామృత్యుంజయో దేవతా । ఓం బీజం । హ్రాం శక్తిః । త్ర్యంబకమితి కీలకమ్ । మమ (యజమానస్య) అముక అసాధ్యరోగనివారణార్థే త్ర్యృచసంపుటీకరణే వినియోగః ।

ఓం హ్రాం త్ర్యంబకం అంగు = హృదయాయ నమః ।
ఓం జూం యజామహే । తర్జనీ = శిరసే స్వాహా ।
ఓం సః సుగంధిం పుష్టివర్ధనం । మధ్యమా = శిఖాయై వషట్ ।
ఓం భూః ఉర్వారుకమివ బంధనాత్ । అనామికా = కవ
చాయ హుం ।
ఓం భువః మృత్యోర్ముక్షీయ । కనిష్ఠికా = నేత్రత్రయాయ
వౌషట్ ।
ఓం స్వః మామృతాత్ । కరతలకర = అస్త్రాయ ఫట్ ।
భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః । ధ్యానమ్ :-

శ్లో॥ హస్తాభ్యాం కలశద్వయామృతరసై రాప్లావయన్తం శిరో
ద్వాభ్యాం తౌ దధతం మృగాక్షవలయం ద్వాభ్యాం
వహన్తం పరమ్ ।
అంకన్యస్తకరద్వయామృతఘటం కైలాససంస్థం శివం
స్వచ్ఛాంభోజగతం నవేందుమకుటం దేవం త్రినేత్రం భజే ॥

-: ద్వాదశాంగన్యాసః :-

అస్య శ్రీ ఉద్యన్నద్యేతి త్ర్యృచస్య। కణ్వపుత్రః ప్రస్కణ్వ ఋషిః । సూర్యో దేవతా । అనుష్టుప్ ఛందః । త్ర్యృచార్ఘ్యదానే (నమస్కారే) న్యాసే వినియోగః ।

ఓం ఉద్యన్ । మిత్రాయ నమః । ఇతి దక్షిణహస్తే ।
,, ఆరోహన్ । రవయే నమః । వామహస్తే ।
,, హృద్రోగం । సూర్యాయ నమః। హృదయే ।
,, హరిమాణం । భానవే నమః మూర్ధ్ని ।
,, శుకేషు । ఖగాయ నమః దక్షిణపాదే ।
,, రోపణాకాసు । పూష్ణే నమః । వామపాదే ।
,, అథో । హిరణ్యగర్భాయ నమః । నాభౌ ।
,, హారిమాణం । మరీచయే నమః । ముఖే ।
,, ఉదగాత్ । ఆదిత్యాయ నమః । దక్షిణనేత్రే ।
,, విశ్వేన । సవిత్రే నమః । వామనేత్రే ।
,, ద్విషన్తం । అర్కాయ నమః । కవచే ।
,, మో అహం । భాస్కరాయ నమః । అస్త్రాయ ఫట్ ।

(ఈ మంత్రపదములచే ఆయా అవయవములను ఒకపుష్పముతో స్పృశించవలెను.)

షడంగన్యాసః :-

ఉద్యన్నద్య = దివమ్ । అంగుష్ఠాభ్యాం నమః = హృదయాయ నమః ।
హృద్రోగం = నాశయ । తర్జనీ = శిరసే స్వాహా ।
శుకేషు = సుదధ్మసి । మధ్యమా = శిఖాయై వషట్
అథోహారి = నిదధ్మసి । అనామికా = కవచాయ హుం
ఉదగాత్ = సహ । కనిష్ఠికా = నేత్రత్రయాయ వౌషట్
ద్విషన్తం = రధమ్ । కరతలకర = అస్త్రాయ ఫట్ ।
ఇత్యర్ధర్చశః । షడంగతః ।
భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః । ధ్యానమ్ :-

శ్లో॥ తేజోరాశిః త్రియాయుక్తః తప్తకాంచనసన్నిభః ।
కిరీటీ పద్మనేత్రశ్చ పద్మరాగవిభూషితః ॥ ఇతి ధ్యాత్వా ।

తతః ఉక్త మంత్రైః రక్తగంధ రక్తపుష్ప రక్తాక్షతైః తామ్రపాత్రస్థోదకేనార్ఘ్యాణి దద్యాత్ ।

తత్ర శ్లో-

శ్లో॥ గణాధిప! సురాధ్యక్ష! చింతామణిగణేశ్వర ।
సిద్ధిదాయక! విఘ్నేశ! గృహాణార్ఘ్యం నమోఽస్తు తే ॥
(శ్రీమహాగణాధిపతయేనమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । ఏవంత్రిః

శ్లో॥ రజ్జువేత్రకశాపాణే! కాశ్యపే! గరుడాగ్రజ!
అర్ఘ్యసూతారుణస్వామిన్! గృహాణార్ఘ్యం నమోఽస్తు తే ।
అరుణాయ నమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । (ఏవం త్రిః)

శ్లో॥ ఏహి సూర్యసహస్రాంశో తేజోరాశే జగత్పతే ।
అనుకంపయ మాం భక్త్యా గృహాణార్ఘ్యం నమోఽస్తుతే ॥

సంజ్ఞాఛాయాసమేత సూర్యనారాయణపరబ్రహ్మణే నమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । (ఏవం త్రిః)

-: ప్రార్థనా :-

మం॥ ఓం ఉద్యన్నద్య మిత్రమహః । సపత్నాన్ మే అనీనశః । దివైనాన్ విద్యుతాజహి । నిమ్రోచన్నధరాన్కృధి । ఉద్యన్నద్య వినో భజ । పితా పుత్రేభ్యో యథా । దీర్ఘాయుత్వస్య హేశిషే । తస్య ధేహి సూర్య । ఉద్యన్నద్య = ద్వామతే రథమ్ । ఇత్యేతై ర్మంత్రైః ప్రార్థయేత్ ।

-: అథ పాదశః :-

ఓం హ్రాం ఓం జూం ఓం సః ఓం భూః ఓం భువః ఓం స్వః ।
ఓం త్ర్యంబకం యజామహే । సుగంధిం పుష్టివర్ధనమ్ ॥
ఉర్వారుకమివ బంధనాన్మృత్యోర్ముక్షీయ మామృతాత్ ॥
ఓం స్వః ఓం భువః ఓం భూః ఓం సః ఓం జూం ఓం హ్రాం ఓం స్వాహా ॥
ఓం హ్రీం ఉద్యన్నద్యమిత్రమహః । హ్రీం ఓం। ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా। మిత్రాయ నమః అర్ఘ్యంసమర్పయామి ।
(నమస్కారాన్ సమర్పయామి ।) 1

(అర్ఘ్యములైనను, నమస్కారములైనను చేసుకొనవచ్చును.)

ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా । ఓం హ్రీం । ఆరోహన్నుత్తరాం దివమ్ । హ్రీం ఓం । ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా ॥ రవయే నమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । 2

ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా । ఓం హ్రూం । హృద్రోగం మమ సూర్య । హ్రూం ఓం । ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా । సూర్యాయ నమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి। 3

ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా । ఓం హ్రైం । హరిమాణంచ నాశయ । హ్రైం ఓం । ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా । భానవే నమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । 4

ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా । ఓం హ్రౌం । శుకేషు మే హరిమాణం । హ్రౌం ఓం । ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా । ఖగాయ నమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । 5

ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా । ఓం హ్రః । రోపణాకాసు దధ్మసి । హ్రః ఓం । ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా । పూష్ణే నమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । 6

ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా । ఓం హ్రాం । అథో హారిద్రవేషు మే । హ్రాం ఓం । ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా । హిరణ్యగర్భాయ నమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । 7

ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా । ఓం హ్రీం । హరిమాణం నిదధ్మసి । హ్రీం ఓం । ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా । మరీచయే నమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । 8

ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా। ఓం హ్రాం। ఉదగాదయ మాదిత్యః। హ్రాం ఓం। ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా। ఆదిత్యాయనమః। అర్ఘ్యంసమర్పయామి। 9

ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా। ఓం హ్రైం విశ్వేన సహసా సహ। హ్రైం ఓం। ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా। సవిత్రే నమః అర్ఘ్యం సమర్పయామి 10

ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా। ఓం హ్రౌం। ద్విషన్తం మమ రన్ధయన్। హ్రౌం ఓం। ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా। అర్కాయ నమః। అర్ఘ్యం సమర్పయామి। 11

ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా। ఓం హ్రః। మో అహం ద్విషతే రధమ్। హ్రః ఓం। ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా। భాస్కరాయ నమః। అర్ఘ్యం సమర్పయామి। 12

ఇతి పాదశః।

—: అథార్ధర్చశః :—

ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా। ఇతి మహామృత్యుంజయమంత్రః పూర్వవత్॥

ఓం హ్రాం హ్రీం। ఉద్యన్నద్య = ఉత్తరాం దివమ్! హ్రీం హ్రాం ఓం। ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా। మిత్రరవిభ్యాం నమః। అర్ఘ్యంసమర్పయామి। 13

ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా । ఓం హ్రూం హ్రైం ।
హృద్రోగం మమ = నాశయ । హ్రైం హ్రూం ఓం ।
సూర్యభానుభ్యాం నమః । అర్ఘ్యం స .... మి । 14

ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా । ఓం హ్రీం హ్రః । శుకేషు మే =
మదధ్మసి । హ్రః హ్రీం ఓం । ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా ।
ఖగపూషభ్యాం నమః । అర్ఘ్యం సమ = మి । 15

ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా । ఓం హ్రీం హ్రీం । అథో హారిద్రవే =
నిదధ్మసి । హ్రీం హ్రీం ఓం । ఓం హ్రాం = ఓం
స్వాహా । హిరణ్యగర్భ మరీచిభ్యాం నమః । అర్ఘ్యం
సమర్పయామి ॥ 16

ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా । ఓం హ్రూం హ్రైం । ఉద
గాదయ = సహసా సహ । హ్రైం హ్రూం ఓం ।
ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా । ఆదిత్యసవితృభ్యాం
నమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । 17

ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా । ఓం హ్రాం హ్రః । ద్విషన్తం
మమ = ద్విషతే రథమ్ । హ్రః హ్రాం ఓం ।
ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా అర్కభాస్కరాభ్యాం
నమః । అర్ఘ్యం స = మి । 18

ఇత్యర్ధర్చశః ।

-: అథ ఋక్శః :-

ఓం హ్రాం = ఓం స్వాహా । ఓం హ్రీం హ్రీం హ్రూం హ్రైం ।
ఉద్యన్నద్య = నాశయ ।

ఓం హ్రైం హ్రూం హ్రీం ఓం। ఓం హాం = ఓం స్వాహా। మిత్రరవిసూర్యభానుభ్యాం నమః। అర్ఘ్యం సమర్పయామి। (ఏవమేవ మహామృత్యుంజయమన్త్రైః సర్వత్ర)

ఓం హాం = ఓం స్వాహా। ఓం హ్రాం హ్రః హ్రాం హ్రీం। శుకేషు మే = నిదధ్మసి।

హ్రీం హ్రౌం హ్రః హ్రాం ఓం। ఓం హాం = ఓం స్వాహా। ఖగపూషహిరణ్యగర్భమరీచిభ్యాం నమః। అర్ఘ్యం సమర్పయామి। 20

ఓం హాం = ఓం స్వాహా। ఓం హ్రూం హ్రైం హ్రాం హ్రః। ఉదగాదయ = ద్విషతే రథమ్।

హ్రః హ్రాం హ్రైం హ్రూం ఓం। ఓం హాం = ఓం స్వాహా। ఆదిత్య సవిత్రర్కభాస్కరేభ్యో నమః। అర్ఘ్యం సమర్పయామి। ఇతి ఋక్శః। 21

-: అథ తృచసేవ :-

ఓం హాం = ఓం స్వాహా। ఓం హ్రౌం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రాం హ్రః।

ఓం ఉద్యన్నద్య = ద్విషతే రథమ్। హ్రః హ్రాం హ్రైం హ్రూం హ్రీం హ్రౌం ఓం।

ఓం హాం = ఓం స్వాహా। మిత్రరవిసూర్యభానుఖగపూషహిరణ్యగర్భమరీచ్యాదిత్య సవిత్రర్క భాస్క

రేభ్యో నమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । ఏవ మేవ త్రివారమ్ ।

(ఈ ఋక్కులతో మూడుసార్లు చేయవలెను.) 22-23-24

ఇతి చతుర్వింశతివారం అర్ఘ్యాణి అథవా నమస్కారాన్ కుర్యాత్

శ్లో॥ ఆదిత్యస్య నమస్కారాన్ యే కుర్వన్తి దినే దినే ।
జన్మాంతరసహస్రేషు దారిద్ర్యం నోపజాయతే ॥

పునః పూజాదికం కృత్వా తామ్రపాత్రస్థక్షీరేణ మార్జనం ప్రాశనం చ కుర్యాత్ । మయా కృత చతుర్దశపరిణావగ్రథిత మహామృత్యుంజయమంత్రసంపుటిత త్ర్యృచార్ఘ్యదానైః(నమస్కారైః) మిత్ర రవి సూర్య భాను ఖగ పూష హిరణ్యగర్భ మరీచ్యాదిత్య సవితర్క భాస్కరాః ప్రీయన్తామ్ । ఏతత్ఫలం శ్రీద్వాదశాదిత్యార్పణ మస్తు । యజమానస్య క్షిప్రమేవ ఆరోగ్యప్రాప్తి రస్తు ।

-: తీర్థస్వీకారమంత్రః :-

శ్లో॥ అకాలమృత్యుహరణం సర్వవ్యాధినివారణమ్ ।
సూర్యపాదోదకం దివ్యం జఠరే ధారయా మ్యహమ్ ॥

ఏవం కృత్వా ఆచార్యాదీన్ దక్షిణాతాంబూల వస్త్రాద్యై స్సంపూజ్య గోధూమ శర్కరామిశ్రితభక్ష్యాద్యై స్సమారాధయేత్ ।

ఇతి శమ్ ॥

సూర్యనమస్కారస్తోత్రమ్.

'వాణిజ్యార్థీ భవేల్లాభమ్' అని సౌరధర్మోత్తరమున చెప్పబడినదిగాన క్రయవిక్రయవ్యాపారాభివృద్ధిద్వారా విశేషధనలాభము కలుగుటకు సూర్యపూజ, సూర్యనమస్కారములు చేయవలెను. మరియు ఈ గ్రంథమందలి మహాలక్ష్మీపూజాసహిత పణ్యహోమవిధానము నాచరించుటకు శక్తి, అవకాశము లేనివారు వాణిజ్యాభివృద్ధికై ఈవిధానముగ సూర్యనమస్కారములను చేసుకొనవచ్చును. మరియు మహామృత్యుంజయసంపుటిత త్ర్యృచాకల్పాచరణఫలము ఈవిధానముగ సూర్యనమస్కారములు చేసిన ప్రాప్తించును. ఈనమస్కారశ్లోకములు వేదమంత్రగర్భితములు, శీఘ్రసత్ఫలప్రదము లనుటలో సంశయము లేదు.

-: సూర్యనమస్కారస్తోత్రవిధానమ్ :-

ఆచమ్య, దేశకాలౌ సంకీర్త్య, గోత్రనామాదీ నుచ్చార్య మమ కాయిక వాచిక మానసిక కృత సమస్తపాపక్షయార్థం, సర్వారిష్టవ్యాధిసమూలనివృత్తిద్వారా [illegible] ఆరోగ్య దీర్ఘాయుఃప్రాప్త్యర్థం చింతిత సకలమనోరథావాప్త్యర్థం అముకవ్యాపారాభివృద్ధిద్వారా విశేషధనలాభప్రాప్తికామః సంజ్ఞాఛాయాసమేత సూర్యనారాయణదేవతా ముద్దిశ్య ప్రీత్యర్థం యథాశక్తి ప్రదక్షిణనమస్కారాన్ (అర్ఘ్యప్రదానాని) కరిష్యే ।

'గం' గణపతయే నమః, 'గుం' గురవే నమః, 'అం' అరుణాయ నమః ।

(ఈక్రింది ఒకశ్లోకమును పఠించుచు ఒక ప్రదక్షిణముచేసి 3 నమస్కారములను చేయవలెను. ఈ ప్రకారము స్తోత్రమును పూర్తిచేసి,

మరల ఒకశ్లోకమును పఠించి "సంజ్ఞాఛాయాసమేత శ్రీ సూర్యనారాయణ పరబ్రహ్మణే నమః, ఇద మర్ఘ్యం సమర్పయామి" అనుచు ఒక అర్ఘ్యప్రదానము చేయుచు స్తోత్రమును పూర్తిచేసి, గోధుమనూకతో వండిన గోక్షీరాన్నమునుగాని, కదళీద్రాక్షాదిఫలాదులనుగాని నివేదనచేయవలెను.)

-: శ్రీ సూర్యనమస్కారస్తోత్రమ్ :-

(ఈశ్లోకములక్రింద ప్రమాణములుగ చూపబడిన మంత్రములను చదువ నవసరము లేదు.)

శ్లో॥ సూర్య ఆత్మా జగతస్తస్థుష శ్చేతి వేదతః ।
జగతా మాత్మభూతాయ సూర్యాయ మహసే నమః ॥

సంజ్ఞాఛాయాసమేత శ్రీసూర్యనారాయణపరబ్రహ్మణే నమః । నమస్కారాన్ సమర్పయామి । (ఏవమేవ సర్వత్ర)
(మం॥ సూర్యఆత్మా జగతస్తస్థుషశ్చ ॥ యజురారణ్యకే)

శ్లో॥ సూర్యాగ్న్యోర్న్యోన్యయోగేన సాయం ప్రాత ర్యథా హుతిః ।
అగ్నిరూపాయ సూర్యాయ బ్రహ్మవర్చస్వినే నమః ॥ ౨
(మం॥ సూర్యశ్చ మామన్యుశ్చ .... అగ్నిశ్చ మామన్యుశ్చ ॥ నారాయణోపనిషత్)

శ్లో॥ ఆదిత్యో వై తేజ ఓజ ఇత్యాది శ్రుతిశాసనాత్ ।
ఓజసే సర్వభూతానాం నమ స్సూర్యాఖ్య తేజసే ॥ ౩
(మం॥ ఆదిత్యో వై తేజ ఓజో బలమ్ ॥ నా॥ ఉప॥)

శ్లో॥ ఆదిత్య స్సత్య మాదిత్యః ఋక్సామయజురాత్మకః ।
బ్రహ్మస్సైషా త్రయీ విద్యా సత్యజ్ఞానాత్మనే నమః ॥
(మం॥ ఆదిత్యస్సత్యమోమితి ॥ యజుర్బ్రాహ్మణే)

శ్లో॥ హిరణ్మయో౽ంతరాదిత్యే దృశ్యాయ మితి శ్రుతేః ।
ఆత్మా౽ంతరాత్మరూపాయ నమ స్తే పరమాత్మనే ॥ ౫
(మం॥ య ఏషో౽ంతరాదిత్యే హిరణ్మయః .... దృశ్యాయం
పురుషః .... నా॥ ఉ॥)

శ్లో॥ తచ్చక్షురితి వేదేవ చక్షు స్సూర్య ఇతి శ్రుతేః ।
చక్షురింద్రియనాథాయ చక్షుషే జగతాం నమః ॥ 6
(మం॥ తచ్చక్షుర్దేవహితమ్ ॥ యజురారణ్యకే)

శ్లో॥ రశ్మిభి ర్యాభి రాదిత్య స్తపత్యేవ దివాకరః ।
తాభిర్వర్షతి పర్జన్య స్తస్మై వృష్టికృతే నమః ॥ 7
(మం॥ యాభి రాదిత్య స్తపతి రశ్మిభిస్తాభిః పర్జన్యో వర్షతి ॥
నా॥ ఉ॥)

శ్లో॥ అదితే ర్గర్భతోపాయ ఉదగా న్మహతో౽ర్ణవాత్ ।
రవయే లోహితాక్షాయ నమ స్తస్మై విపశ్చితే ॥ ౮
(మం॥ య ఉదగాన్మహతో౽ర్ణవాత్ ॥ య॥ ఆ॥)

శ్లో॥ సర్వేషామపి భూతానాం ప్రాణా నాథాయ భాస్కరః ।
ఉద్యేత్య స్తమయం యాతి తస్మై ప్రాణకృతే నమః ॥ 9
(మం॥ ఉద్యన్త మస్తంయ న్తమాదిత్యమభిధ్యాయన్ ॥ నా॥ ఉ॥)

శ్లో॥ హంసశ్శుచిష దిత్యాది శ్రుతే ర్హంసాత్మరూపిణే ।
స మారుతాయ బృహతే తస్మై వ్యోమపదే నమః॥ 10
(మం॥ హగ్ంసశ్శుచిషద్వసురంతరిక్షసత్ ॥ నా॥ ఉ॥)

శ్లో॥ ఘృణి స్సూర్య ఆదిత్య ఇత్యష్టాక్షరమంత్రితః ।
సూర్యాయాదిత్యరూపాయ ఘృణయే జ్యోతిషే నమః ॥
(మం॥ ఘృణిస్సూర్య ఆదిత్యో న ప్రభావాత్యక్షరమ్॥ నా॥ ఉ॥)

శ్లో॥ విశ్వనేత్రో మహాబాహో విశ్వ మాభాసి రోచనం ।
నమ స్తస్మై తరణయే తస్మై జ్యోతిష్కృతే నమః ॥ 13
(మం॥ తరణిర్విశ్వదర్శతో జ్యోతిరసి సూర్య ॥ య॥ సం॥)

-: ప్రార్థననమస్కారః :-

శ్లో॥ వసూనా మపి రుద్రాణా మాదిత్యానాం తథేశ్వరః ।
నమ స్సూర్యాయ భూతానాం ప్రత్యక్షాయ నమోనమః॥
(మం॥ వసూనాగ్ం రుద్రాణాం ॥ య॥ సం॥)

శ్లో॥ ఇతి యః ప్రణమే ద్భానుం ప్రత్యక్షపరదైవతం ।
సర్వపాపవిశుద్ధాత్మా సర్వేష్టార్థా నవాప్నుయాత్ ॥
'దివాకర నమస్తుభ్య'మితి ద్వాదశ ప్రసన్నార్ఘ్యాణి దద్యాదితి ।

ఇతి వారపురాణే వేదమంత్రగర్భిత సూర్య
నారాయణస్తోత్రం సంపూర్ణం ।

-: సూర్యనమస్కారఫలశ్రుతి :-

సౌరధర్మోత్తరే :-

శ్లో॥ రవివారే నమస్కుర్యా ద్భాస్కరం భువనేశ్వరం ।
ఆరోగ్యం ప్రాప్నుయా జ్జంతుః పీడితోపి మహాగ్రహైః ॥
అరుణోదయవేళాయా మాదివారే దివాకరమ్ ।
యావజ్జీవం ప్రపశ్యన్తి చక్షుష్మంతో భవంతి హి ॥
పుత్రార్థీ ప్రాప్నుయా త్పుత్రం ధనార్థీ ప్రాప్నుయా న్నిధిం ।
విద్యార్థీ లభతే జ్ఞానం భోగార్థీ ప్రాప్నుయా త్సుఖం ॥
వాణిజ్యార్థీ భవే ల్లాభం కృష్యర్థీ ధాన్య మాప్నుయాత్ ॥

భా :- లోకేశ్వరుడైన సూర్యదేవునికి నమస్కారములు చేసిన మొదల గొప్పభయంకరవ్యాధులు నశించి, పరిపూర్ణారోగ్యము కలుగును. ప్రతి ఆదివారము యావజ్జీవము అరుణోదయ సమయంలో సూర్యనారాయణమూర్తివారిని ఎవరు దర్శింతురో వారికి జీవితాంతము నేత్రవ్యాధులు పొడసూపవు. పుత్రులు, ధనము, విద్య, సుఖము, వాణిజ్యలాభము, కృషియందనుకూలము మొదలగు సకలీష్టార్థములను పొందుదురు; సంశయములేదు. సూర్యుడు ప్రత్యక్షదైవము.

సూర్యవర్చా ఉవాచ :-

శ్లో॥ మూర్ధన్య న్నామభి స్తైస్తు ప్రణమే ద్యుపి భాస్కరం ।
యేషాం పఠనమాత్రేణ సర్వపాపక్షయో భవేత్ ॥ 1

మూర్ధన్యా నువాచ :-

శ్లో॥ ప్రత్యహం భక్తియోగేన రవివారే విశేషతః ।
సంపూజ్య విధివ ద్భానుం ప్రణమే చ్చ ముహు ర్ముహుః ॥ 2
అభిషేకా ద్యథా శంభు రలంకారా ద్యథా హరిః ।
నివేదనా ద్గణాధ్యక్షో దేవాశ్చ హవిరాదిభిః ॥ 3
కవ్యేన పితరో యద్వ త్తర్పణేన మహర్షయః ।
స్తోత్రపాఠా ద్యథా శక్తి రాచార్య స్సేవయా యథా ॥ 4
యథైవ తపసా ధర్మ స్సత్యేనైవ యథావిధిః ।
ఆజ్యేనైవ యథాఽగ్ని స్తు ఋత్వి గ్దక్షిణయా యథా ॥ 5
నమస్కారా త్తథా ప్రీతా శ్చాదిత్యః కర్మదైవతం ।
పూజయా ఉపచారాణాం సంభారాణా మథాఽపి వా ॥ 6
లోకేపి ప్రియతే భాను ర్నమస్కారై స్తు కేవలం ।
తస్మా త్సూర్యార్చనే కుర్యా న్నమస్కారా న్విశేషతః ॥ 7

తా :- సూర్యవర్చసుడు పలికెను- హే ! మూర్ధన్వన్ ! ఏ నామములచే సూర్యనమస్కారములను చేయవలెను ? ఏవి పఠించిన సమస్తపాపములు నశించును ? అని యడిగిన సూర్యవర్చసునితో మూర్ధన్వుడిట్లు చెప్పుచున్నాడు- ప్రతిదినమందును, లేక ప్రతి ఆదివారమునందును భక్తితో సూర్యదేవు నారాధించి మాటి మాటికి నమస్కరించవలెను. అభిషేకముచే శివుడు, అలంకారముచే విష్ణువు, నివేదనచే గణపతి, హవిర్భాగములచే దేవతలు, కవ్యముచే పితరులు, తర్పణముచే ఋషులు, స్తోత్రపఠనముచే దేవి, సేవచే గురువు, తపస్సుచే ధర్మము, సత్యముచే బ్రహ్మ, ఆజ్యముచే అగ్ని, దక్షిణచే ఋత్విజుడు సంతోషించునట్లు నమస్కారములచే సూర్యదేవుడు సంప్రీతు డగును. పూజోపచారసంభారాదుల లోపము జరిగినను కేవలము నమస్కారములచేత సూర్యుడు సంతోషించును. కాన సూర్యార్చనా సూర్యనమస్కారసూర్యార్ఘ్యదానముల నాచరించవలెను. తొలుత ఆరోగ్య ముండుట చాల ముఖ్యము.

ఏకభుక్త శనివార వేంకటేశ్వరవ్రతము:

ఋగ్వేదమున చెప్పబడిన కొన్నిమంత్రముల ననుసరించి వేదకాలములో వికటగిరి (వరాహగిరి)పై శ్రీపీఠ మున్నట్లు రూఢి యగుచున్నది.

కాని భవిష్యోత్తరపురాణమున చెప్పబడిన కొన్నిశ్లోకముల ననుసరించి రామదాసు పురాణకాలమునాటికి వికటగిరి శేషాచలముగను, శ్రీపీఠాధిష్ఠానదేవతయైన బాలాత్రిపురసుందరీదేవి 'బాలాజీ' యనుపేరున ప్రసిద్ధిజెందినట్లు తెలియుచున్నది.

మరియు సుబ్రహ్మణ్యస్వామియు, శ్రీమహావిష్ణువు ఇరువురు ఒకేముఖముతో వేంకటేశ్వరస్వామి యనుపేరుతో శేషాద్రియందవత